

PATRIARHIA ROMÂNĂ
SECTORUL TEOLOGIC-EDUCAȚIONAL

MĂNĂSTIREA ANTIM

STRADA MITROPOLIT ANTIM IVIREANU, NR. 29, SECTOR V, BUCUREȘTI, ROMÂNIA
TEL: + 40 21 406 71 74; TEL/FAX: + 40 21 406 71 76
www.patriarhia.ro E-mail: sectorulteologic@patriarhia.ro

Nr. 3.148/3 aprilie 2023

Domnului ION-MARCEL CIOLACU,
Președintele Camerei Deputaților,
Președintele Partidului Social Democrat

Domnule Președinte,

Culte religioase, recunoscute în România, au luat act de adoptarea noilor proiecte de legi ale învățământului (preuniversitar și superior), în ședința Guvernului României, din ziua de miercuri, 29 martie 2023.

Cu privire la aceste documente, cultele religioase, recunoscute în România, solicită cele de mai jos.

1. Corelarea proiectelor de legi ale învățământului (preuniversitar și superior) cu prevederile constituționale (art. 32) și ale *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* (secțiunea a V-a, *Învățământul organizat de culte*, art. 32-39).

2. Menținerea prevederilor din protocoalele încheiate între Ministerul Educației, Secretariatul de Stat pentru Culte și cultele religioase, recunoscute în România, cu privire la predarea disciplinei Religie în învățământul preuniversitar și la organizarea învățământului teologic preuniversitar și universitar.

3. Eliminarea art. 2, alin. 1, lit. b) – definirea diversității, a art. 224, lit. e) – obligația de a promova diversitatea în școală – și a sintagmei referitoare la „orientarea sexuală” din art. 11, alin. 1 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*, în conformitate cu prevederile art. 29, alin. 1, 2 și 6 din *Constituția României* și cu principiul independenței față de orice formă de ideologie (art. 3, lit. k din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*). Prevederile art. 2, alin. 1, lit. b) (definiția „diversității” ca „valoare” fundamentală a învățământului preuniversitar românesc, înaintea „echității”, „excelenței”, „profesionalismului”, „respectului” și „responsabilității”), coroborate cu cele ale art. 11, alin. 1 (care include „orientarea sexuală” în această „valoare fundamentală”, cu interdicția încălcării ei) și ale art. 224, lit. e) (care obligă personalul didactic să promoveze diversitatea) ale proiectului de lege constituie încălcări flagrante ale dispozițiilor constituționale menționate. A transforma protecția firească a unor categorii în promovarea lor obligatorie în școli,

adică în prozelitism, este inadmisibil. Pe de o parte, niciun membru al corpului didactic nu poate fi obligat să promoveze o ideologie care contravine propriilor sale convingeri, pe de altă parte, niciun părinte nu își poate vedea încălcat dreptul constituțional de a-și crește copilul potrivit propriilor convingeri și propriei conștiințe. De altfel, „diversitatea” este doar un vehicul semantic pentru promovarea „identității de gen”, la care cadrele didactice ar fi obligate, potrivit proiectului. În aceste condiții, discriminarea constă, în realitate, în includerea acestei ideologii marginale la vârful ierarhiei de valori a unui sistem educațional, care deservește toți copiii români. Victimele acestei discriminări sunt copiii și părinții lor, în covârșitoarea lor majoritate. Impunerea „diversității” ca o paradigmă a „identității de gen” în mediul educațional românesc, cu obligația expresă pusă în sarcina personalului didactic de a promova „diversitatea”, reprezintă o îndoctrinare ideologică a elevilor din învățământul preuniversitar cu ideologia identității de gen – ceea ce încalcă pluralismul educațional edictat de *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* în baza art. 9 din CEDO, raportat la art. 2 al *Protocolului Nr. 1* la CEDO (extras din poziția publică, din ziua de 22 martie 2023, prin care 154 de organizații ale societății civile din țară și din străinătate – între care și asociații reprezentative ale părinților – au susținut „ca legitime solicitările formulate de cele 13 culte religioase în ziua de 13 martie 2023, în legătură cu proiectul *Legii învățământului preuniversitar*”).

4. Eliminarea sintagmei referitoare la „dogmele religioase” (art. 3, lit. k din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*), conform dreptului constituțional al părinților de a asigura educarea copiilor lor, potrivit propriilor convingeri (art. 29).

5. Reformularea art. 7 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*, astfel: „Culte recunoscute de statul român au dreptul de a organiza învățământ confesional, prin înființarea și administrarea propriilor unități de învățământ, conform procedurilor legale de autorizare provizorie/acreditare”, în conformitate cu prevederile constituționale (art. 32, alin. 5) și ale *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* (art. 33). Înlocuirea cuvântului „inclusiv” cu conjuncția „și” în art. 12, alin. 5, în art. 19, alin. 6, 8 și 13, în art. 21, alin. 1 și 3, în art. 22, alin. 1, în art. 27, alin. 7, în art. 28, alin. 1, 2 și 3, în art. 90, alin. 1, în art. 103, alin. 17, în art. 138, alin. 4 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*, conform art. 32, alin. 5 din *Constituția României*.

6. Menținerea statutului actual al disciplinei școlare Religie (parte a trunchiului comun; înscrierea pe bază de cerere scrisă; cererea depusă este valabilă pe toată perioada de școlarizare în învățământul preuniversitar sau până la schimbarea opțiunii), în conformitate cu prevederile constituționale (art. 32, alin. 7), cu *Decizia nr. 669/12 noiembrie 2014* a Curții Constituționale a României, cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* (art. 18), ale *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* (art. 32) și ale actualei *Metodologii de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar* (art. 3, alin. 5). Menținerea precizării referitoare la valabilitatea cererii depuse pentru a frecventa orele de Religie, din textul anterior al proiectului *Legii învățământului preuniversitar*, din ziua de 27 februarie 2023 („Cererea scrisă este valabilă pe toată perioada de școlarizare în

învățământul preuniversitar sau până la schimbarea opțiunii”), conform prevederilor legale în vigoare; observăm faptul că, fără a ține cont de propunerile cultelor religioase, referitoare la menținerea statutului actual al disciplinei școlare Religie, noul proiect al *Legii învățământului preuniversitar*, din ziua de 29 martie 2023, a fost modificat astfel: „Cererea scrisă este valabilă până la finalizarea ciclului de învățământ preuniversitar sau până la schimbarea opțiunii” (art. 84, alin 2). Modificarea ultimului enunț din art. 18, alin. 2 al proiectului *Legii învățământului preuniversitar* („Elevului care a solicitat să nu frecventeze orele de Religie i se va asigura prezența în unitatea de învățământ pe durata derulării cursurilor”) astfel: „Elevului care nu frecventează orele de Religie i se va asigura prezența în unitatea de învățământ pe durata derulării cursurilor”.

7. Eliminarea art. 33, alin. 3 și 4 și a art. 244, alin. 25-27 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*, cu privire la „principiul asumării filierei, în sensul de a școlariza minimum 2/3 dintre elevi, corespunzător filierei specifice unității inclusiv în structurile arondate”. Această prevedere este contraproductivă și discriminatorie și pune unitățile de învățământ vocațional în imposibilitatea de a se dezvolta. Învățământul vocațional nu presupune cantitate, ci calitate. De asemenea, există riscul de a nu avea personal didactic titular, din cauza numărului mic de clase și de ore existente, forțând cadrele didactice să predea în mai multe unități, ceea ce va afecta în mod negativ calitatea actului educațional.

8. Nediscriminarea Religiei în raport cu alte discipline școlare din trunchiul comun, prin includerea acesteia în lista disciplinelor școlare, la alegere (pentru elevii care studiază Religia), în cadrul examenului național de bacalaureat (art. 99, alin. 4, 5 și 6 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*), în conformitate cu prevederile constituționale (art. 32, alin. 7 – „Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege”). Deși, în repetate rânduri, cultele religioase au solicitat Ministerului Educației acest aspect, în prezent, elevii care frecventează orele de Religie nu au posibilitatea de a-și valorifica și verifica competențele dobândite la această disciplină, una dintre puținele care se studiază pe tot parcursul învățământului preuniversitar și singura care a fost validată de majoritatea covârșitoare a părinților. Amintim faptul că, prin *Decizia nr. 669/12 noiembrie 2014*, Curtea Constituțională a României a arătat că Religia este disciplină școlară, parte a trunchiului comun (punctul 16). Totodată, precizăm că în mai multe țări europene (spre exemplu, în Austria, Germania, Croația), Religia poate fi aleasă de elevi la examenul național de bacalaureat.

9. Adăugarea art. 123, alin 2, litera h) în proiectul *Legii învățământului preuniversitar*: „În unitățile de învățământ vocațional teologic, consiliile de administrație se măresc, suplimentar, cu 2 membri, desemnați de cultul respectiv. În acest caz, cvorumul de ședință reglementat la lit. a)-c) se mărește cu 1 membru”, în conformitate cu prevederile constituționale (art. 32, alin. 7), ale *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* (art. 33, alin. 1) și în concordanță cu art. 123, alin. 2, literele f) și g) din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*.

10. Respectarea prevederilor legale în vigoare, cu privire la obligativitatea avizului cultului pentru a preda în cadrul învățământului vocațional teologic, inclusiv disciplinele laice (art. 171, alin. 4 din proiectul *Legii învățământului preuniversitar*).

Astfel, *Legea nr. 297/2022 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011* prevede obligativitatea avizului cultului pentru ocuparea tuturor posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în cadrul seminarelor și liceelor teologice. De asemenea, Curtea Constituțională a României, în dosarul nr. 1.858A/2022, a arătat că prevederile legii menționate sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

11. Asigurarea organizării învățământului teologic în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat existente, ca facultăți *cu dublă subordonare, adică relaționare stat și cult*, destinate pregătirii personalului de cult și activității social-misionare a cultelor, potrivit legii și prevederilor specifice fiecărui cult. În acest sens, art. 30, alin. 1 din proiectul *Legii învățământului superior* va fi reformulat astfel: „Culte recunoscute oficial de stat pot solicita Ministerului Educației organizarea unui învățământ teologic specific în cadrul învățământului de stat în instituțiile de învățământ superior de stat existente, ca facultăți cu dublă subordonare, adică relaționare stat și cult, destinat pregătirii personalului de cult și activității social-misionare a cultelor, numai pentru absolvenții cu diplomă de bacalaureat, proporțional cu ponderea numerică a fiecărui cult în configurația religioasă a țării, potrivit recensământului oficial. Înființarea, organizarea și funcționarea acestui învățământ se realizează potrivit legii și prevederilor specifice fiecărui cult”.

12. Eliminarea art. 96, alin. 4 din proiectul *Legii învățământului superior*, care contravine prevederilor *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor* (art. 26), jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza *Hasan și Chaush c. Bulgaria*) și *Deciziei nr. 640/2008* a Curții Constituționale a României, prin care cultele religioase din România pot deține organe proprii de judecată religioasă pentru probleme de disciplină internă, conform specificului dogmatic și canonic al cultului fondator.

13. Adăugarea alin. 5 la art. 96 din proiectul *Legii învățământului superior*, astfel: „Necesitatea avizului cultului pentru ocuparea tuturor posturilor didactice, de conducere, administrative sau auxiliare în cadrul instituțiilor de învățământ confesional de stat și confesional particular, la nivel universitar”.

14. Reformularea art. 130, alin. 11 din proiectul *Legii învățământului superior*, astfel: „În cazul instituțiilor de învățământ superior *teologice*, alegerea persoanelor în funcțiile de conducere se face cu avizul cultului fondator”.

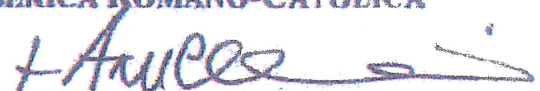
Amintim faptul că, potrivit *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, „cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică” (art. 8, alin. 1); „Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul lor de factori ai păcii sociale” (art. 7, alin. 1).

Prin urmare, cultele religioase, recunoscute în România, doresc o cooperare mai strânsă cu statul în promovarea unei educații integrale, care unește viața spirituală profundă cu informarea științifică bogată, deoarece deficitul de spiritualitate sau de sens existențial al societății tehnice de astăzi are consecințe negative pentru orientarea tinerilor în societate.

1. BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

2. BISERICA ROMANO-CATOLICĂ

Înaltpreasfințitul Părinte Aurel Percă, Arhiepiscop Mitropolit de București

3. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ

Preafericitul Părinte Cardinal Lucian, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

4. ARHIEPISCOPIA BISERICII ARMENE DIN ROMÂNIA

Preasfințitul Episcop Datev Hagopian, Întâistătătorul Arhiepiscopiei Armene din România

5. BISERICA ORTODOXĂ DE RIT VECHI DIN ROMÂNIA

Înaltpreasfințitul Leontie, Arhiepiscopul de Fântâna Albă și al Bucureștiului, Mitropolitul Tuturor Creștinilor Ortodocși de Rit Vechi

6. BISERICA REFORMATĂ DIN ROMÂNIA

Domnul Episcop Béla Kató

7. BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ DIN ROMÂNIA

Domnul Episcop Dezső Zoltán Adorjáni

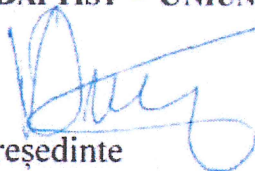
8. BISERICA UNITARIANĂ MAGHIARĂ

Domnul Episcop István Kovács

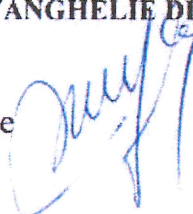
9. CULTUL CREȘTIN BAPTIST – UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE BAPTISTE DIN ROMÂNIA

Domnul Viorel Iuga, Președinte

10. BISERICA CREȘTINĂ DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA

Domnul Cornel Haureș, Președinte

11. CULTUL CREȘTIN PENTICOSTAL - BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ DIN ROMÂNIA

Domnul Pastor Ioan Filip, Președinte

Ioan Filip

Semnat digital de
Ioan Filip
Data: 2023.04.04
12:56:16 +03'00'

12. BISERICA ADVENTISTĂ DE ZIUA A ȘAPTEA

Domnul Pastor Aurel Neațu, Președinte

CONFORM ADERĂȚII 93/04.04.2023

13. CULTUL MUSULMAN DIN ROMÂNIA

M. Yusuf

Domnul Iusuf Muurat, Șeful Comunității Musulmane din România – Muftiu